

NBP

Narodowy Bank Polski

Departament Stabilności Finansowej

Rozwój systemu finansowego w Polsce

Warszawa / 17 listopada 2016

Aktywa systemu finansowego w relacji do PKB w wybranych krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz w strefie euro w latach 2012–2015 (w %)

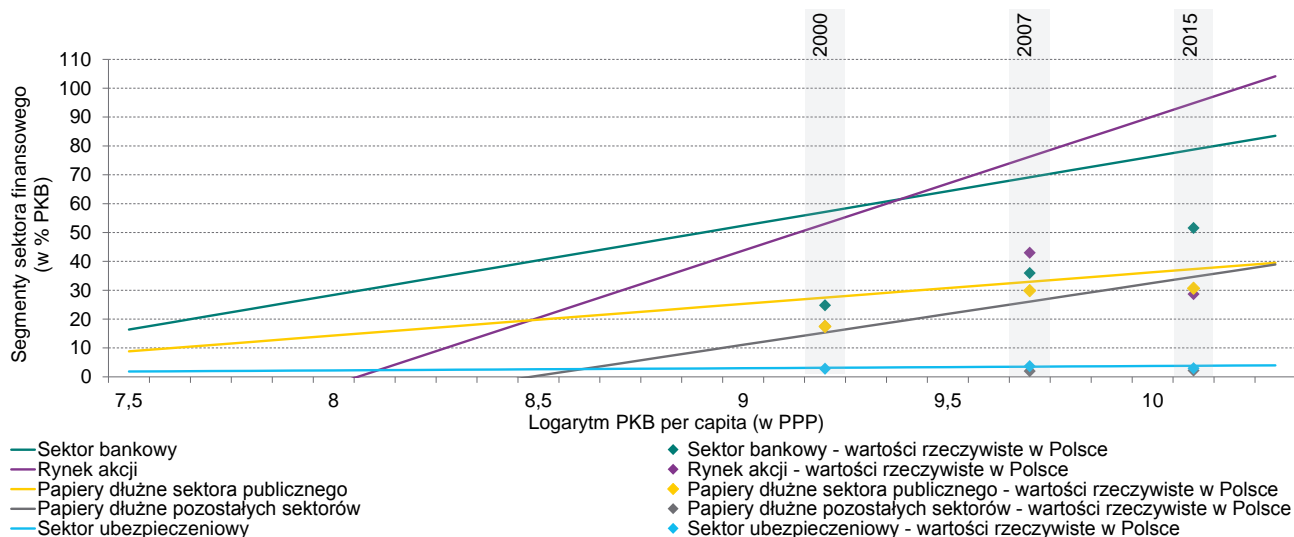
	2012	2013	2014	2015
Polska	121,2	125,9	121,4	122,8
Czechy	153,3	165,0	164,4	154,4
Węgry	135,1	132,9	133,3	127,0
Strefa euro	487,1	470,6	493,8	463,6

Uwagi: dane dla strefy euro dotyczą 17 krajów w latach 2011-2013, 18 krajów w 2014 r. oraz 19 krajów w 2015 r. Dane nie są porównywalne z zamieszczonymi w poprzednich edycjach opracowania ze względu na zmianę źródła danych, uwzględnienie w aktywach systemu finansowego aktywów funduszy rynku pieniężnego oraz korekty przesłane przez banki centralne.

Źródło: dla strefy euro ECB Statistical Data Warehouse oraz Eurostat; dla pozostałych krajów dane udostępnione przez narodowe banki centralne oraz GUS.

- Polska gospodarka, podobnie jak gospodarki innych krajów regionu, wciąż charakteryzowała się, w porównaniu z krajami strefy euro, stosunkowo niskim poziomem pośrednictwa finansowego

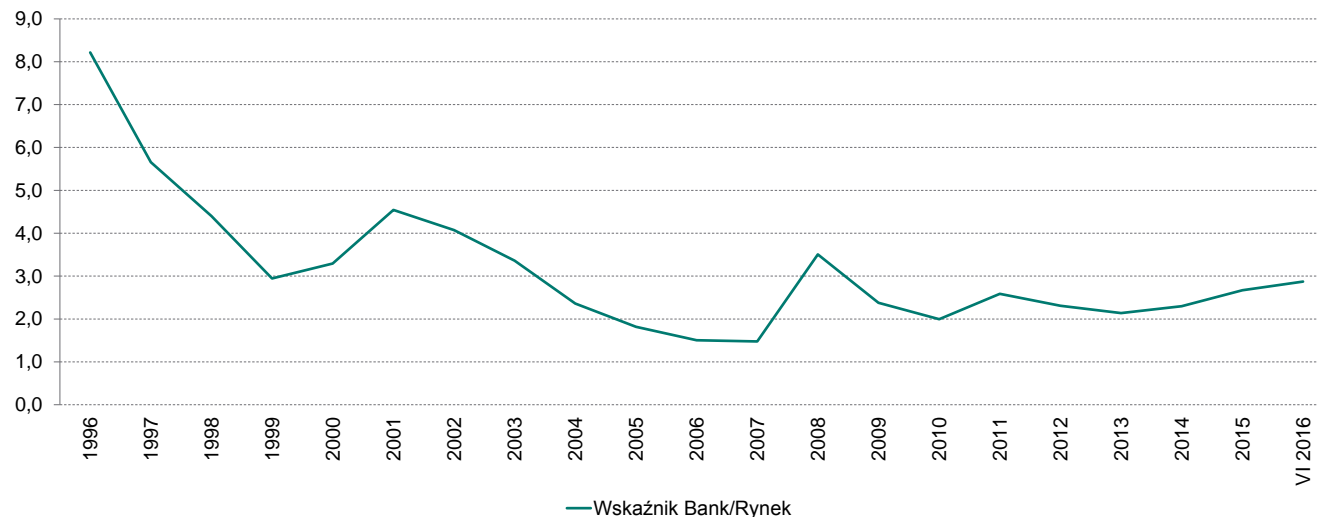
Rozwój systemu finansowego w zależności od poziomu PKB *per capita*

Źródło: opracowano na podstawie danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Banku Światowego, GUS, UKNF, GPW, Fitch Polska oraz NBP.

- Analiza instytucji i rynków finansowych różnych krajów na tle ich rozwoju gospodarczego sugeruje, że niektóre segmenty systemu finansowego w Polsce, w tym sektor bankowy, są nadal relatywnie słabo rozwinięte

Wskaźnik struktury systemu finansowego w Polsce w latach 1996-VI 2016

Uwaga: wskaźnik struktury systemu finansowego jest to relacja aktywów sektora bankowego do kapitalizacji spółek krajowych notowanych na GPW i wartości zadłużenia z tytułu obligacji korporacyjnych.

Źródło: NBP, GPW, MF

- W ostatnich latach utrwała się wiodąca rola sektora bankowego w polskim systemie finansowym

Aktywa¹ instytucji finansowych w Polsce w latach 2010–VI 2016 (w mld zł)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VI 2016
Banki komercyjne ²	1 062,1	1 187,9	1 233,7	1 276,7	1393,9	1455,3	1510,3
Banki spółdzielcze i zrzeszające ²	96,4	106,1	115,8	129,5	135,4	139,7	148,6
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe ³	14	15,6	16,8	18,7	13,7	12,3	11,7
Zakłady ubezpieczeń	145,2	146,1	162,7	167,6	178,5	180,3	181,4
Fundusze inwestycyjne ⁴	121,8	117,8	151,3	195,0	219,5	272,3	280,3
Otwarte fundusze emerytalne	221,3	224,7	269,6	299,3	149,1	140,5	134,9
Podmioty maklerskie ⁵	9,2	10,1	9,0	8,6	7,9	7,6	6,6
Ogółem	1 670,0	1 808,3	1959,3	2095,4	2098,0	2207,9	2273,8

¹ Dla funduszy inwestycyjnych i otwartych funduszy emerytalnych wartość aktywów netto.

² Banki prowadzące działalność operacyjną. Do banków komercyjnych zaliczono również oddziały instytucji kredytowych.

³ Dane za 2015 r. obejmują aktywa kas działających.

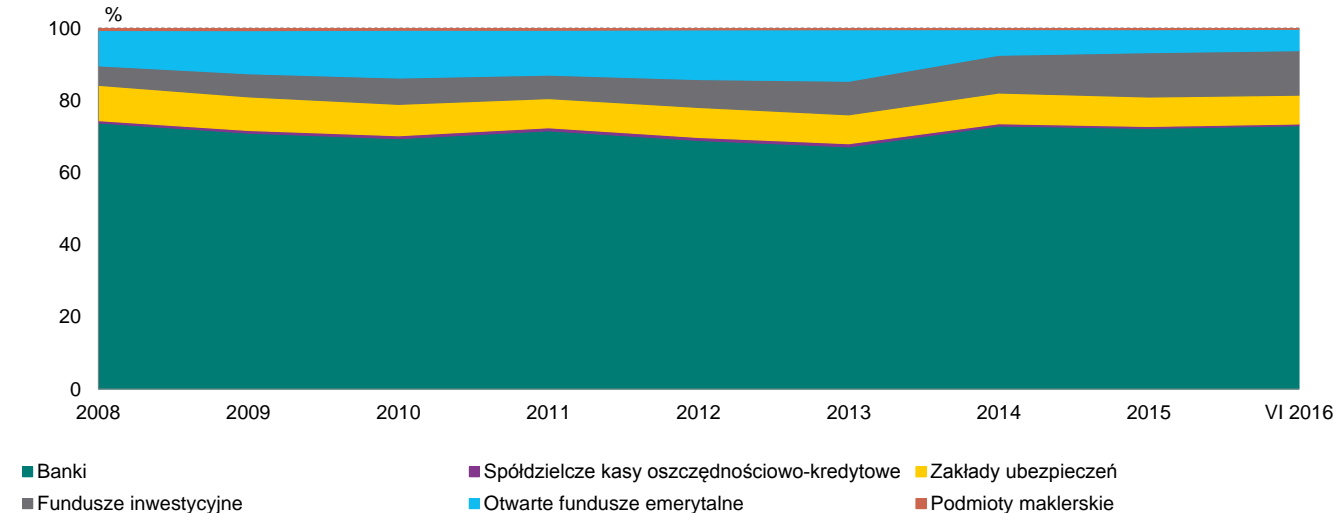
⁴ Ze względu na zmianę źródła dane o aktywach funduszy inwestycyjnych od 2010 r. różnią się od opublikowanych w poprzednich edycjach tego opracowania. Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi dotyczącymi poprzednich okresów.

⁵ Do 2009 r. włącznie aktywa podmiotów maklerskich obejmują aktywa domów maklerskich oraz biur maklerskich. Od 2010 r. do aktywów podmiotów maklerskich zalicza się wyłącznie aktywa domów maklerskich, co wynika ze zniesienia obowiązku finansowego wydzielenia działalności maklerskiej banku

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Na koniec czerwca 2016 r. aktywa instytucji tworzących polski sektor finansowy wyniosły 2 bln 273,8 mld zł, tj. były o 3,0% wyższe niż na koniec roku 2015. Znacząco wzrosły aktywa banków spółdzielczych – o 6,4%. Aktywa OFE spadły o 4,0%.

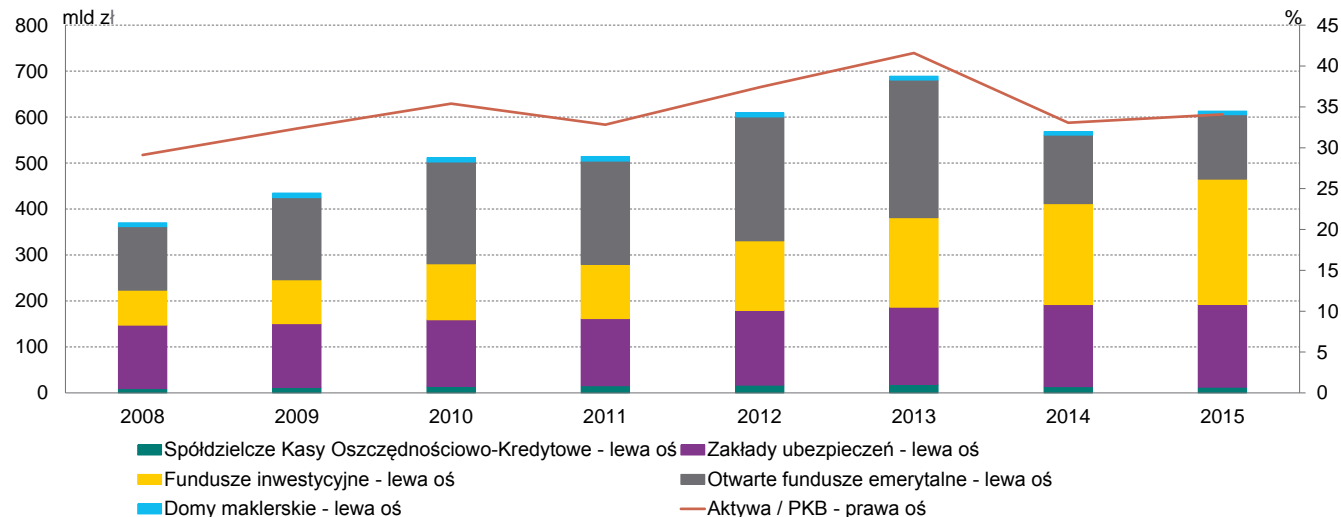
Struktura aktywów systemu finansowego w Polsce w latach 2008–VI 2016

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Sektor bankowy nadal odgrywał główną rolę w systemie finansowym
- W latach 2014-2016 znacząco zwiększył się udział aktywów funduszy inwestycyjnych w strukturze krajowego systemu finansowego

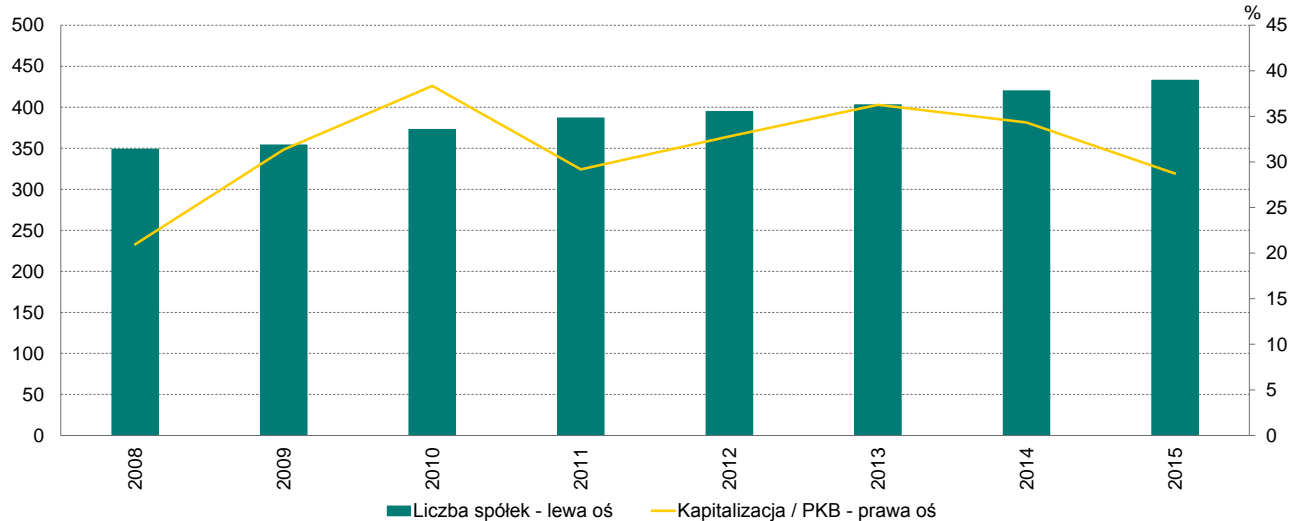
Aktywa niebankowych instytucji finansowych w Polsce w latach 2008-2015

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Wzrost znaczenia aktywów funduszy inwestycyjnych w sektorze niebankowych instytucji finansowych

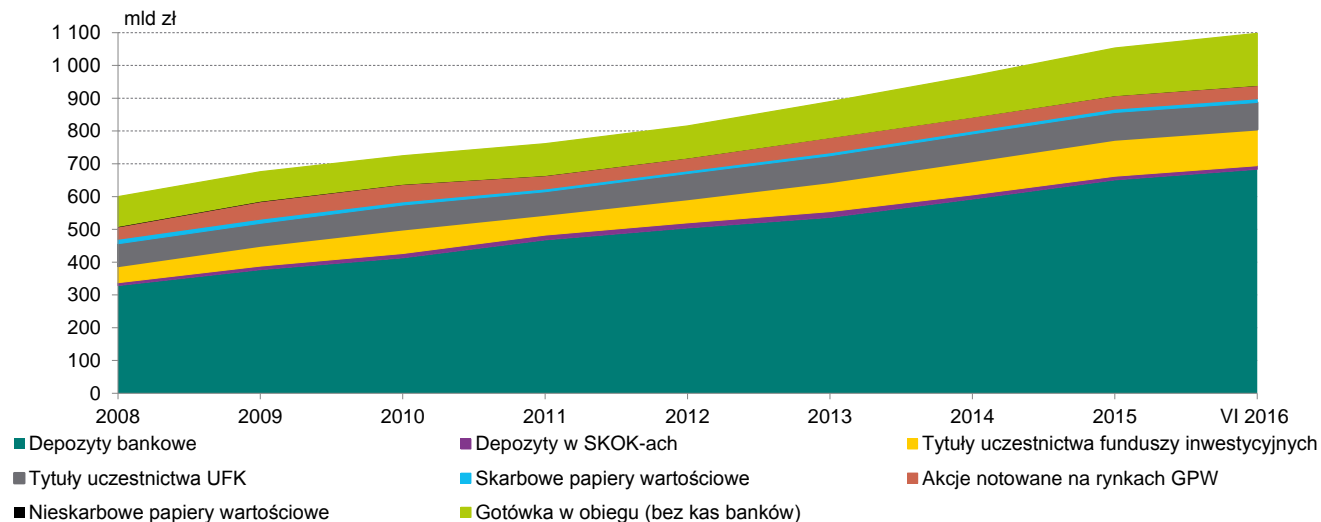
Liczba spółek krajowych i ich kapitalizacja do PKB na Głównym Rynku GPW w latach 2008-2015

Źródło: NBP, UKNF, Analizy Online, KSKOK.

- Trend spadkowy znaczenia giełdy w gospodarce

Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych w latach 2008–VI 2016, wg stanu na koniec okresów

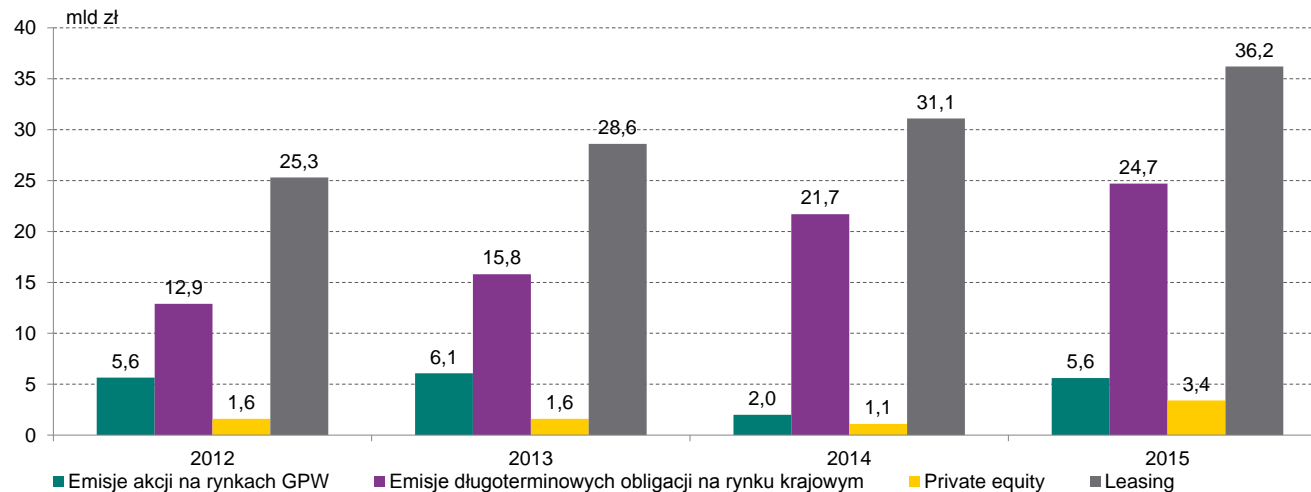

Uwagi: kategoria „tytuły uczestnictwa UFK” jest prezentowana łącznie ze składkami oszczędnościowymi ubezpieczeń na życie; wartość gotówki w obiegu na koniec czerwca 2016 r. jest wartością szacunkową.

Źródło: opracowano na podstawie danych UKNF, Analizy Online i NBP.

- Największy udział w strukturze aktywów finansowych gospodarstw domowych miały nadal depozyty bankowe
- Wzrost udziału gotówki w obiegu i aktywów funduszy inwestycyjnych

Wybrane pozabankowe zewnętrzne źródła finansowania przedsiębiorstw w Polsce w latach 2012–2015

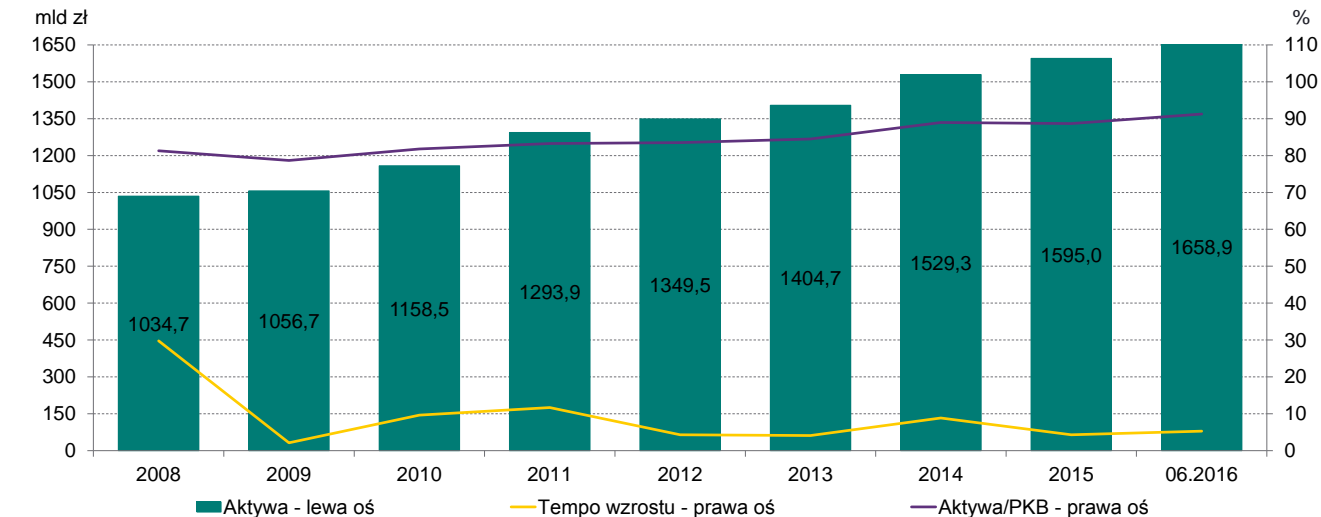

Uwaga: dane na temat leasingu nie zawierają pożyczek udzielanych przez firmy leasingowe i z tego względu mogą różnić się od publikowanych w poprzednich edycjach opracowania.

Źródło: opracowano na podstawie Fitch Polska, GUS, KDPW, GPW, EVCA i NBP,

- Leasing pozostaje najważniejszym pozabankowym zewnętrznym źródłem finansowania przedsiębiorstw

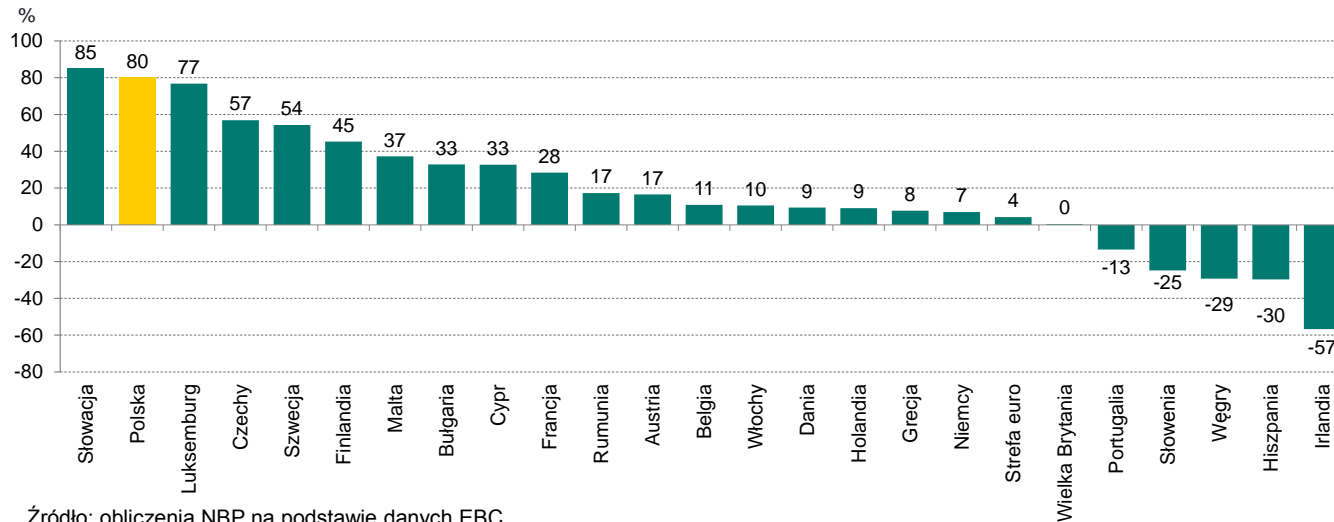
Aktywa sektora bankowego w latach 2008-VI 2016

Źródło: NBP.

- Głównym źródłem wzrostu aktywów w 2015 r. były należności od sektora niefinansowego, a w I półroczu 2016 r. – skarbowe papiery wartościowe (efekt wprowadzenia podatku od niektórych instytucji finansowych)

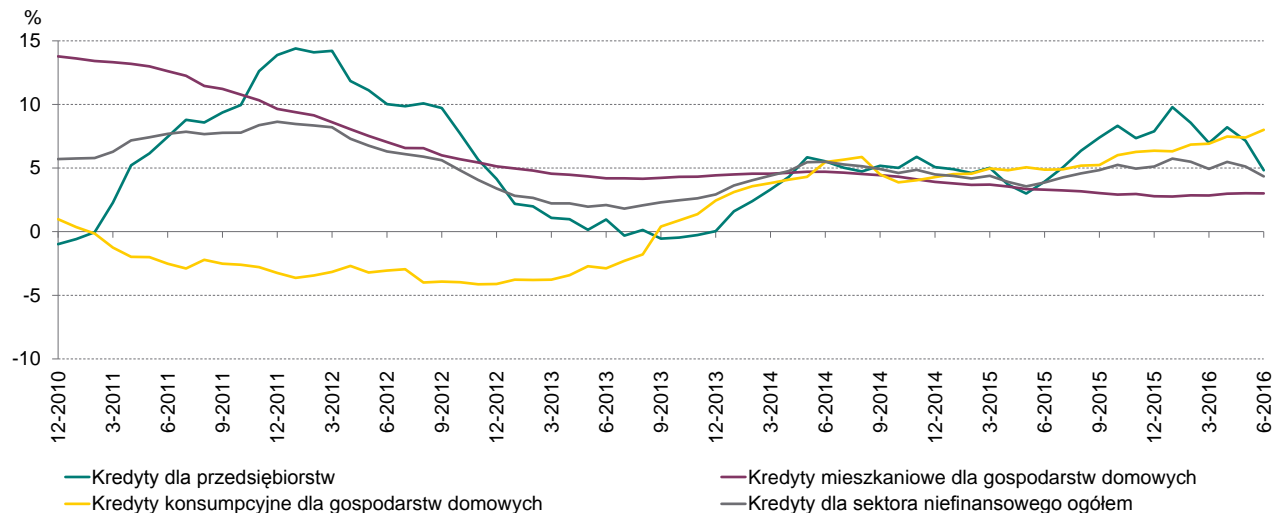
Kredyty dla sektora niefinansowego: przyrost w latach 2008-VI 2016 w wybranych krajach UE

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych EBC.

- Po wybuchu światowego kryzysu finansowego, w Polsce - w przeciwieństwie do wielu krajów UE – nie doszło do tzw. *credit crunch*

Kredyty dla sektora niefinansowego w Polsce: podział na najważniejsze kategorie w okresie 2011-VI 2016

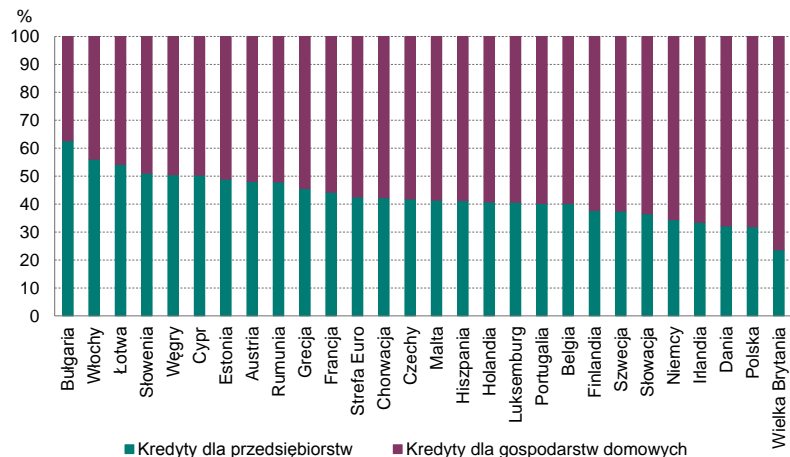

Uwaga: dane dla rezydentów po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walutowych.

Źródło: NBP.

- Tempo wzrostu kredytów konsumpcyjnych dwukrotnie wyższe od nominalnego tempa PKB

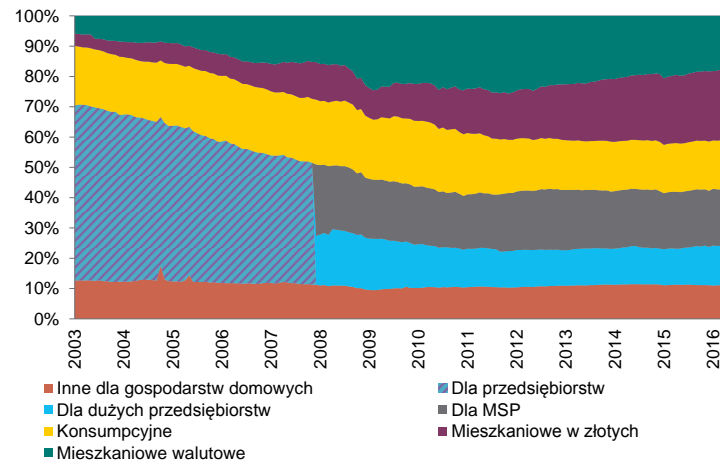
Struktura kredytów dla sektora niefinansowego w krajach UE na VI 2016

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych EBC.

- Jeden z najwyższych w UE udział kredytów dla gospodarstw domowych w portfelu kredytowym

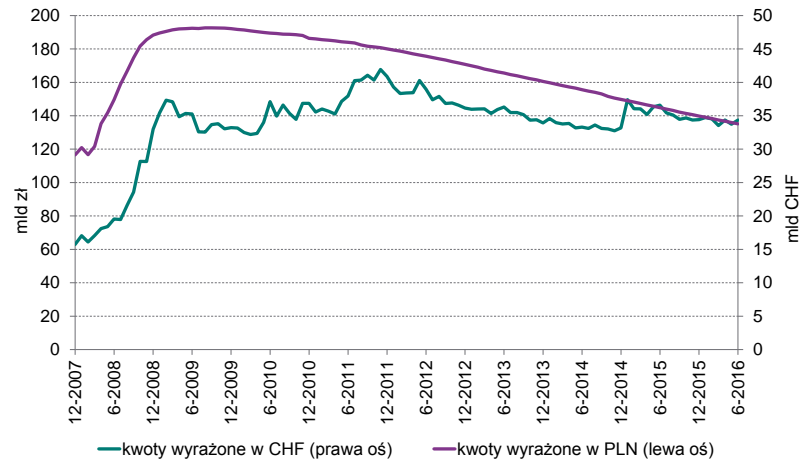
Struktura kredytów dla sektora niefinansowego w Polsce w latach 2003-VI 2016

Źródło: NBP.

- Dominacja kredytów mieszkaniowych w strukturze portfela kredytowego

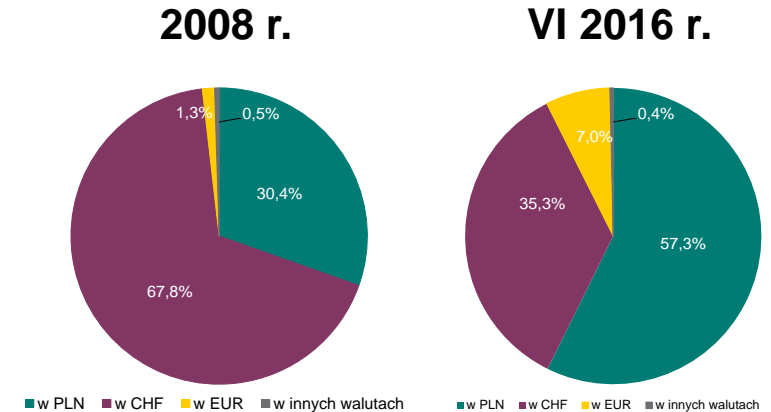
Stan kredytów mieszkaniowych nominowanych w CHF w latach 2008 – VI 2016

Źródło: NBP

- Kredyty w CHF są systematycznie spłacane. Ich stan (w walucie) zmniejsza się o około 6% r/r.

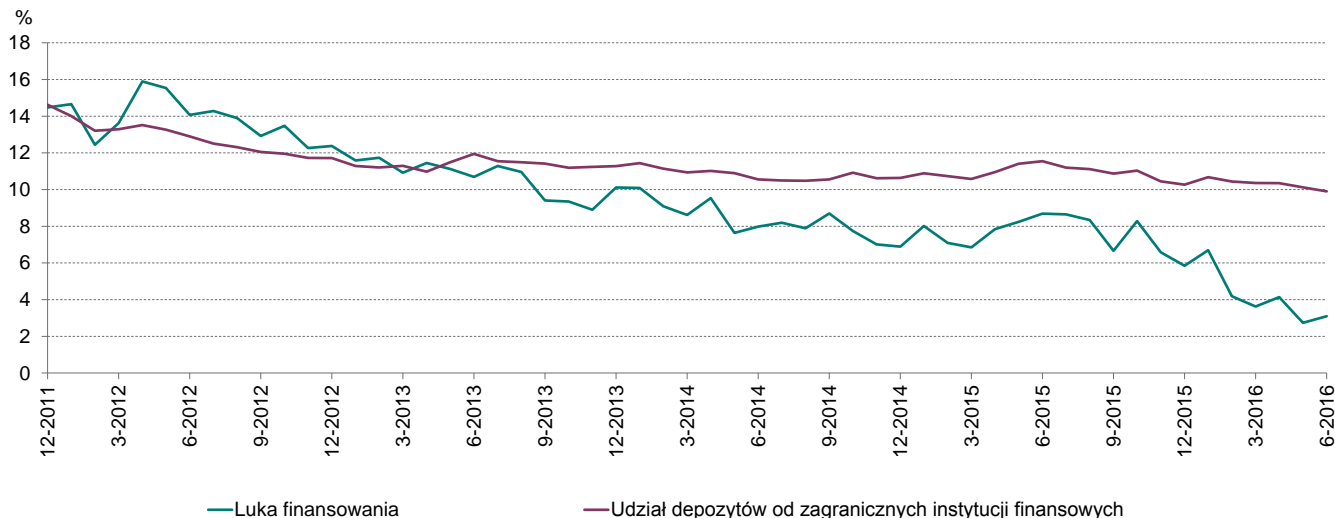
Struktura walutowa kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych

Źródło: NBP

- Wzrost znaczenia kredytów w złotych

Luka finansowania w sektorze bankowym w Polsce w latach 2011-VI 2016

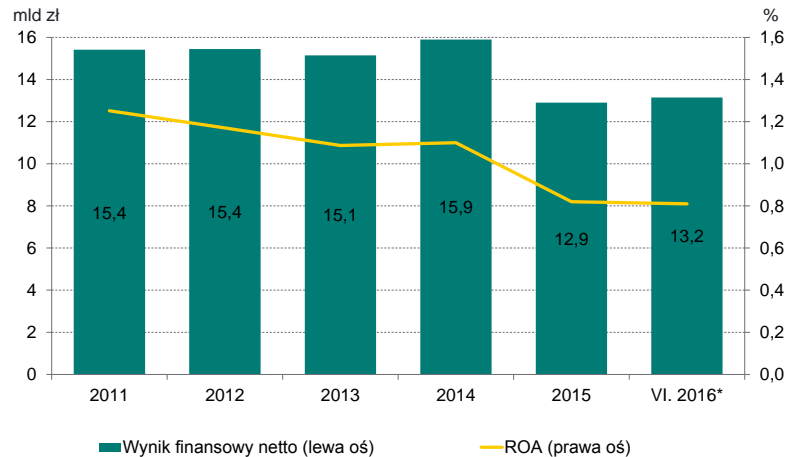

Uwaga: należności i zobowiązania od sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych

Źródło: NBP.

- Na skutek silniejszego w stosunku do kredytów wzrostu depozytów maleje luka finansowania

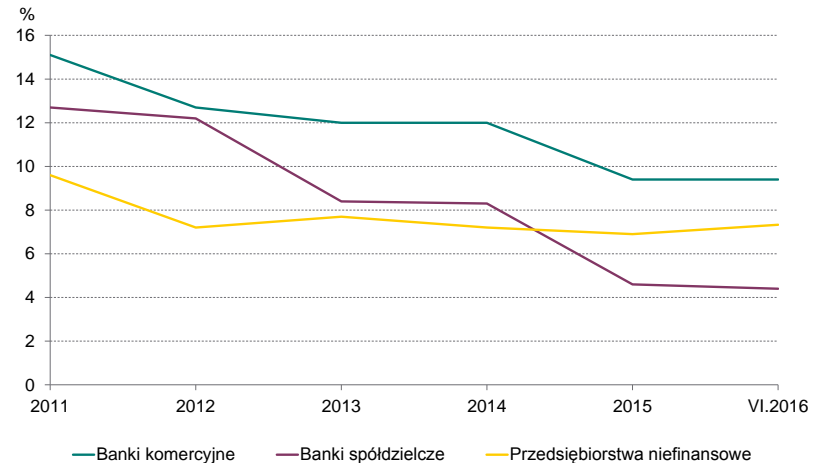
Wyniki finansowe netto sektora bankowego w latach 2011 - VI 2016

Uwaga: dana na VI 2016 r. zannualizowano

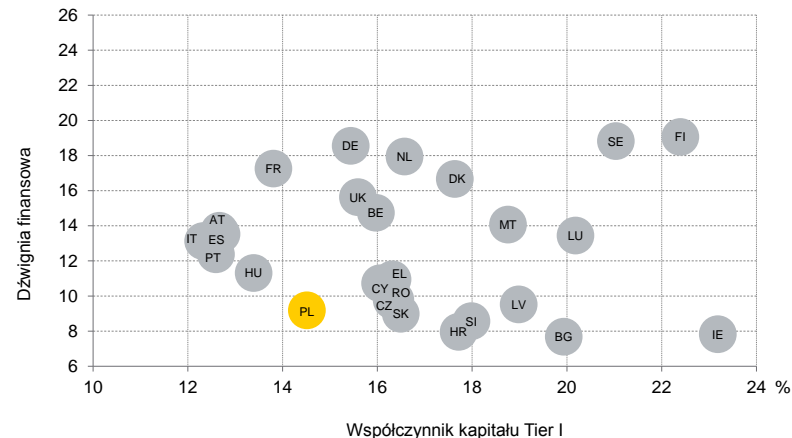
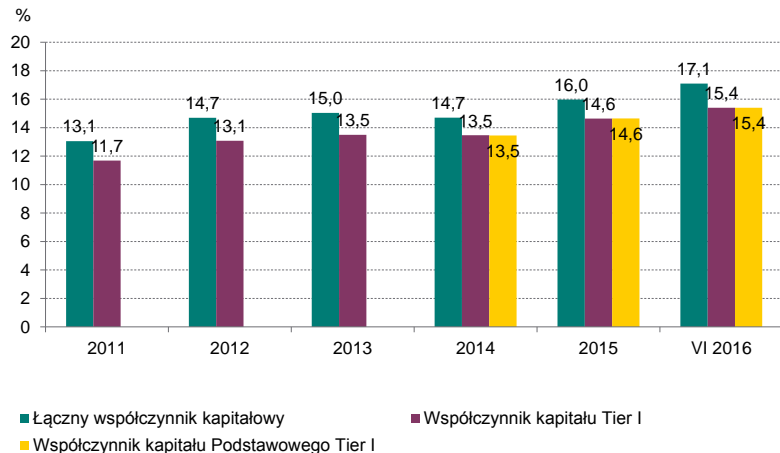
Źródło: NBP.

Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE)

- Obniżenie wyniku finansowego w 2015 r. i spadkowy trend wskaźników ROA i ROE świadczący o zmniejszającej się zyskowności działalności bankowej.

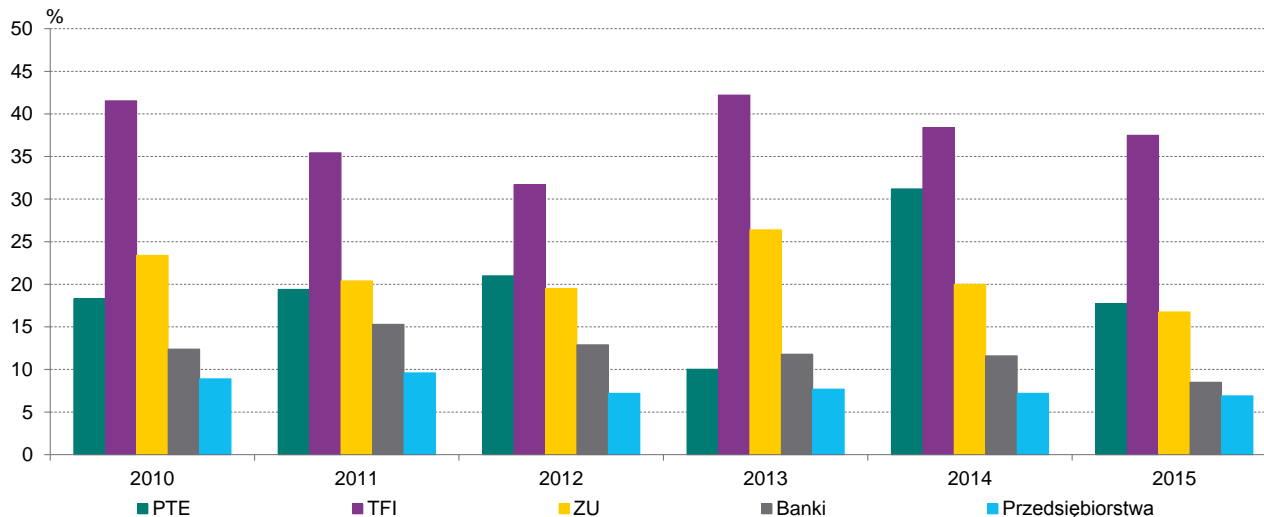
Adekwatność kapitałowa sektora bankowego w okresie 2011-VI 2016 i na tle sektorów bankowych UE na koniec 2015 r.

Źródło: obliczenia NBP na podstawie danych EBC.

- Poprawa adekwatności kapitałowej w 2015 r. i w I półroczu 2016 r. głównie na skutek zatrzymania zysków.

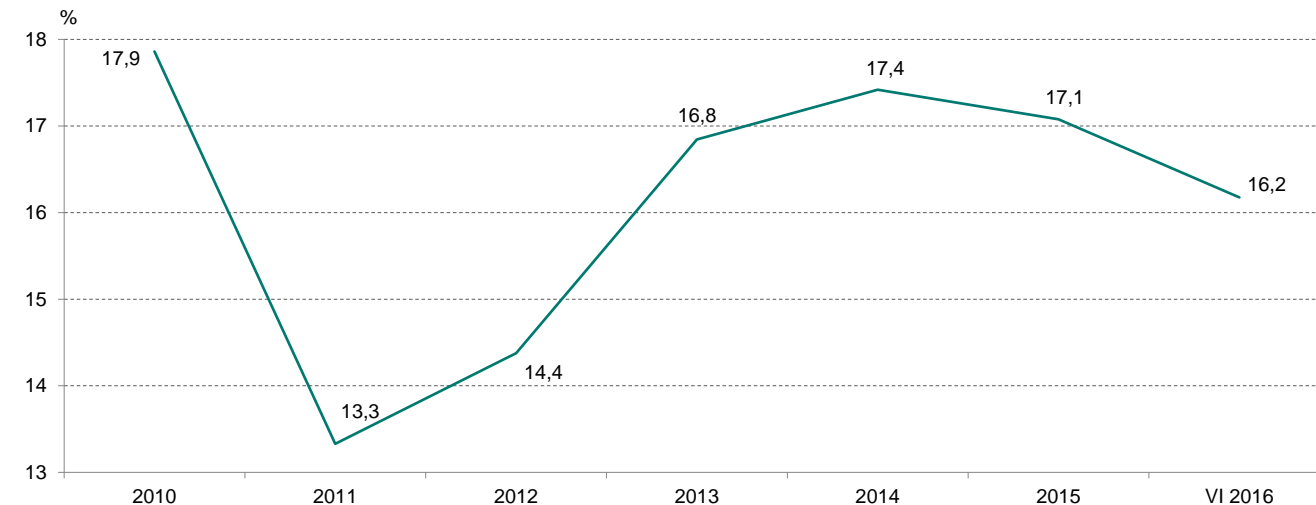
Wskaźnik ROE dla PTE, TFI, zakładów ubezpieczeń, banków i przedsiębiorstw w latach 2009–2015

Źródło: przedsiębiorstwa – GUS, banki – NBP, ZU i PTE – UKNF, TFI – do 2010 r. GUS, od 2011 r. UKNF.

- Spadek ROE we wszystkich grupach podmiotów gospodarki. Wskaźnik ROE w sektorze bankowym jest już niewiele wyższy niż w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

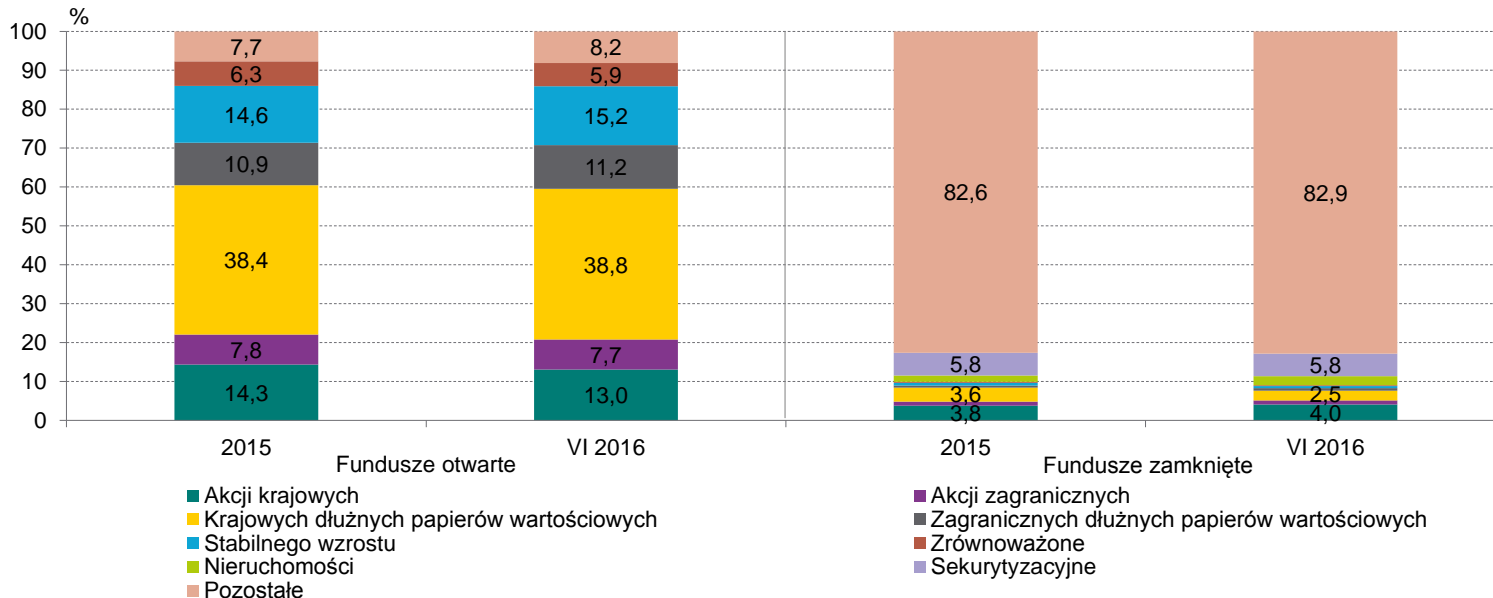
Relacja tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych posiadanych przez gospodarstwa domowe do depozytów bankowych od gospodarstw domowych wg stanu na koniec okresów w latach 2010-VI 2016

Źródło: NBP.

- Pomimo niskich stóp procentowych gospodarstwa domowe oszczędzają w formie depozytów bankowych.

Struktura sektora funduszy otwartych i zamkniętych na koniec XII 2015 r. i VI 2016 r.

Źródło: NBP.

- Największą częścią funduszy otwartych były fundusze krajowych dłużnych papierów wartościowych. Wśród funduszy zamkniętych dominowały natomiast fundusze pozostałe.

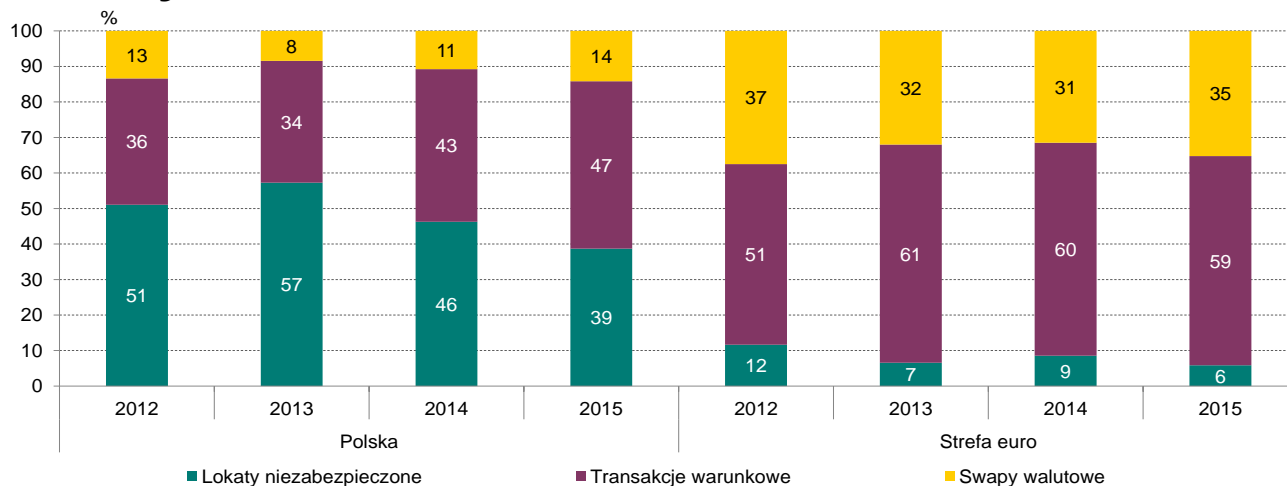
Zadłużenie z tytułu poszczególnych instrumentów rynku pieniężnego oraz wartość obrotów na rynku transakcji lokacyjnych (mld zł)

	2012	2013	2014	2015	VI 2016
Rynek instrumentów dłużnych (zadłużenie na koniec okresu)					
Bony skarbowe	6,1	0,0	0,0	0,0	6,5
Bony pieniężne	127,5	131,4	110,6	98,8	82,6
Krótkoterminowe bankowe papiery dłużne	5,9	4,2	5,1	5,0	5,0
Krótkoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw	18,5	16,2	13,5	7,3	6,4
Rynek transakcji lokacyjnych (średnie dzienne obroty netto)					
Lokaty niezabezpieczone (lokaty międzybankowe)	5,9	5,8	4,9	3,9	3,5
<i>FX swap</i>	11,5	9,5	10,3	11,8	13,3
Transakcje <i>repo</i> /SBB/BSB	12,6	14,5	15,2	14,5	13,8
w tym: operacje między bankami krajowymi	3,8	3,5	4,6	4,7	3,8

Źródło: NBP.

- W styczniu 2016 r. MF wznowiło emisję bonów skarbowych.
- Na rynku transakcji warunkowych dominowały operacje SBB, głównie zawierane przez banki z podmiotami niebankowymi.
- Obserwowane w 2015 r. i w I połowie 2016 r. zwiększenie wyrażonej w złotych wartości obrotów netto na krajowym rynku *fx swap* było głównie spowodowane istotnym wzrostem średniego kursu USD/PLN.

Struktura transakcji o charakterze lokacyjnym na rynku międzybankowym w Polsce i w strefie euro w latach 2012–2015

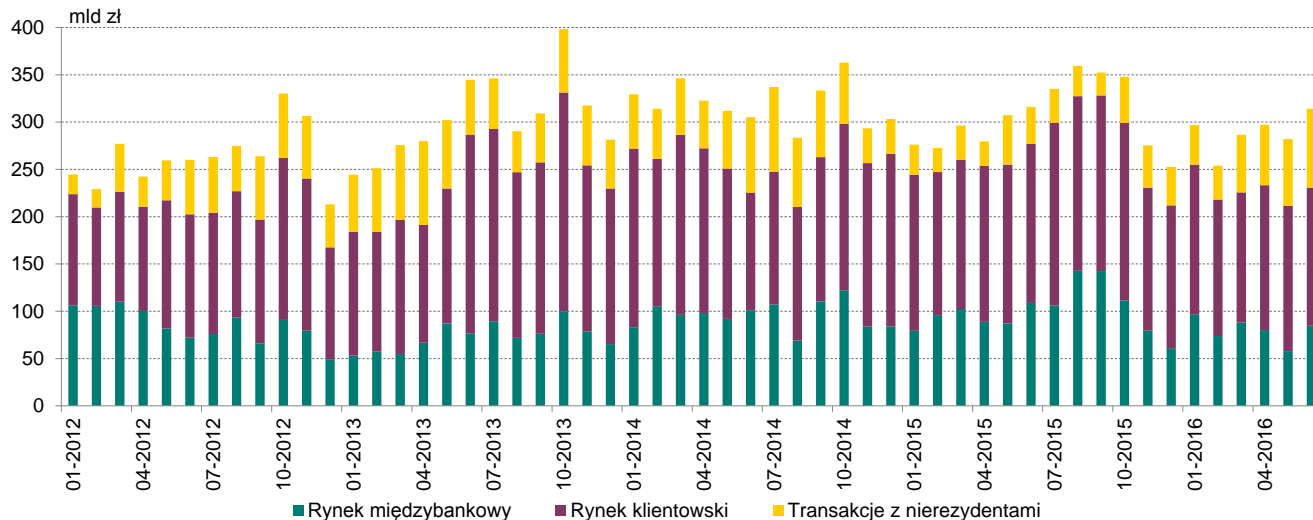

Uwaga: obroty netto na międzybankowym rynku transakcji o charakterze lokacyjnym w Polsce i w strefie euro są równe wartości nominalnej lokat niezabezpieczonych, transakcji warunkowych (*repo* i *SBB*) oraz swapów walutowych zawartych jedynie między bankami rezydentami, odpowiednio, Polski i strefy euro.

Źródło: opracowano na podstawie danych NBP, MF oraz *Euro Money Market Survey 2015*, Frankfurt 2015, EBC.

- W 2015 r. udział operacji warunkowych w obrotach na międzybankowym rynku transakcji lokacyjnych w Polsce był po raz pierwszy wyższy niż udział lokat niezabezpieczonych. Pomimo tej zmiany dla niektórych banków krajowych lokaty te pozostawały *de facto* jedynym instrumentem zarządzania płynnością.

Miesięczne obroty netto na krajowym międzybankowym i klientowskim rynku transakcji warunkowych w latach 2012–VI 2016

Źródło: opracowano na podstawie danych NBP, KDPW oraz MF.

- Średnie dzienne obroty netto na krajowym rynku transakcji warunkowych w I połowie 2016 r. były o ponad 4% niższe od odnotowanych w 2015 r., przy czym wartość operacji na rynku międzybankowym zmniejszyła się o prawie 20%.

Średnie dzienne obroty netto na globalnym rynku transakcji *fx swap* z udziałem złotego, w tym w Polsce i w Londynie (mln USD)

	IV 2013	X 2013	IV 2014	X 2014	IV 2015	X 2015	IV 2016
Rynek globalny	19 726	16 389	19 917	19 589	18 070	16 979	18 042
rynek krajowy, w tym:	3 088	2 714	2 768	3 598	3 045	3 037	3 714
- transakcje z nierezydentami	2 428	1 808	1 986	2 934	2 330	2 405	2 916
rynek <i>offshore</i> , w tym:	16 638	13 675	17 149	15 991	15 025	13 942	14 328
- rynek londyński	10 311	8 634	10 828	10 097	9 487	8 803	8 509

Uwaga: obroty w poszczególnych segmentach globalnego rynku transakcji na kurs złotego oszacowano na podstawie danych z przeprowadzanego co trzy lata badania Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) i wyznaczonych za kwiecień 2013 r. udziałów transakcji zawartych na rynku londyńskim w obrotach ogółem na rynku *offshore*.

Źródło: opracowano na podstawie danych Banku Anglii, Banku Rozrachunków Międzynarodowych i NBP.

- Rynek swapów walutowych z udziałem złotego pozostawał największym rynkiem spośród walut krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Zdecydowaną większość operacji *fx swap* nominowanych w złotych przeprowadzano na rynku *offshore*. Zgodnie z wynikami badania BIS w kwietniu 2016 r. jedynie niecałe 21% tych operacji zrealizowano na rynku krajowym

Średnie dzienne obroty netto na globalnym kasowym rynku złotego, w tym w Polsce i w Londynie (mln USD)

	IV 2013	X 2013	IV 2014	X 2014	IV 2015	X 2015	IV 2016
Rynek globalny	10 759	8 751	8 729	12 490	13 358	9 938	11 855
rynek krajowy, w tym:	1 730	1 413	1 666	1 761	1 718	1 719	1 634
- transakcje z nierezydentami	676	717	784	730	781	667	671
rynek <i>offshore</i> , w tym:	9 029	7 338	7 063	10 729	11 640	8 219	10 221
- rynek londyński	4 970	4 234	4 077	6 191	6 717	4 742	5 704

Uwaga: obroty w poszczególnych segmentach globalnego rynku transakcji na kurs złotego oszacowano na podstawie danych z przeprowadzanego co trzy lata badania Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) i wyznaczonych za kwiecień 2013 r. udziałów transakcji zawartych na rynku londyńskim w obrotach ogółem na rynku *offshore*.

Źródło: opracowano na podstawie danych Banku Anglii, Banku Rozrachunków Międzynarodowych i NBP.

- Wielkość i struktura obrotów na globalnym kasowym rynku złotego były determinowane przede wszystkim przez transakcje realizowane przez nierezydentów – głównie banki inwestycyjne i fundusze hedgingowe.
- Istotnym czynnikiem stymulującym aktywność tych podmiotów był dysparytet między stopami procentowymi w Polsce i w krajach wysoko rozwiniętych. Skłaniał on nierezydentów do stosowania strategii *carry trade*.

Wielkość poszczególnych segmentów krajowego rynku kapitałowego w latach 2012–VI 2016 (w mld zł)¹

	2012	2013	2014	2015	VI 2016
Instrumenty dłużne	613,8	670,8	605,0	649,9	695,6
Obligacje rynkowe Skarbu Państwa	520,0	565,7	482,9	513,4	553,8
Obligacje BGK na rzecz KFD	25,6	25,4	19,6	19,4	21,4
Długoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw	32,3	37,8	54,2	65,2	66,5
Obligacje komunalne	15,6	18,6	19,1	20,0	19,9
Długoterminowe bankowe papiery dłużne ²	17,2	20,0	25,1	26,5	27,0
Listy zastawne	3,1	3,3	4,1	5,4	7,0
Instrumenty udziałowe	745,1	851,8	1 262,1	1091,6	922,0
Główny Rynek GPW	734,0	840,8	1 253,0	1082,9	913,1
NewConnect	11,1	11,0	9,1	8,7	8,9

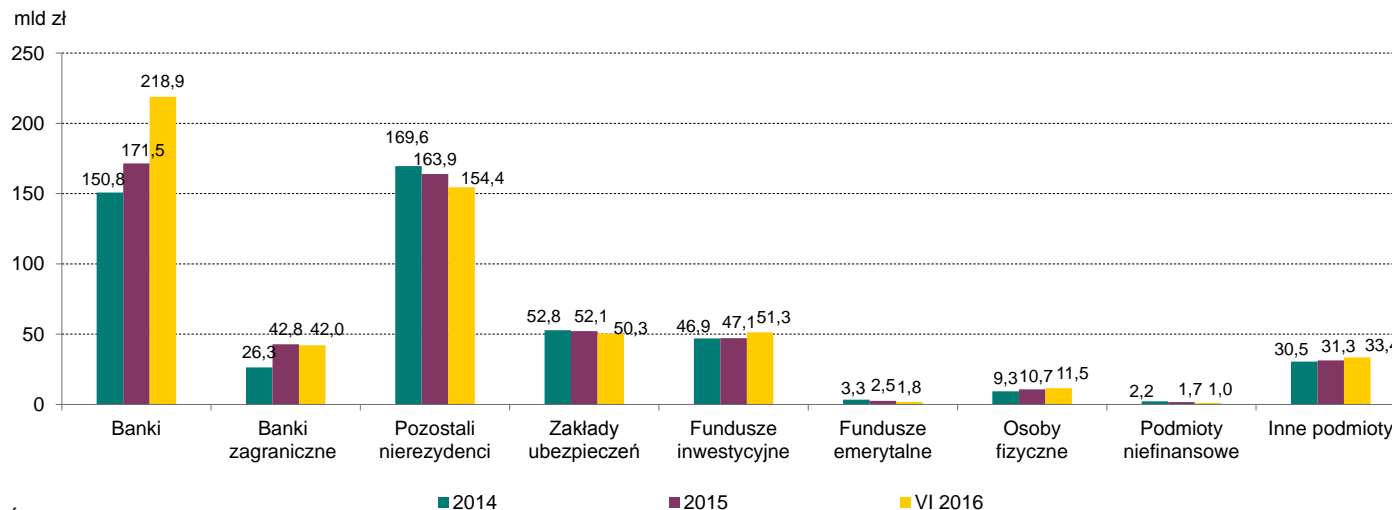
¹ Dla instrumentów dłużnych wielkość poszczególnych segmentów rynku kapitałowego mierzona jest wartością tych instrumentów w obiegu, a dla instrumentów udziałowych – kapitalizacją spółek krajowych i zagranicznych notowanych na Głównym Ryнку GPW oraz platformie NewConnect.

² Dane obejmują wyłącznie wyemitowane w Polsce przez banki krajowe obligacje i bankowe papiery wartościowe nominowane w złotych i w walutach obcych. W obrocie na rynku krajowym znajdowały się także obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz instytucji kredytowych z UE.

Źródło: opracowano na podstawie danych MF, NBP, KDPW, GPW, Fitch Polska.

- Najważniejszymi segmentami krajowego rynku kapitałowego były Główny Rynek GPW oraz rynek obligacji skarbowych. Rynek nieskarbowych papierów dłużnych pozostawał relatywnie słabo rozwinięty.

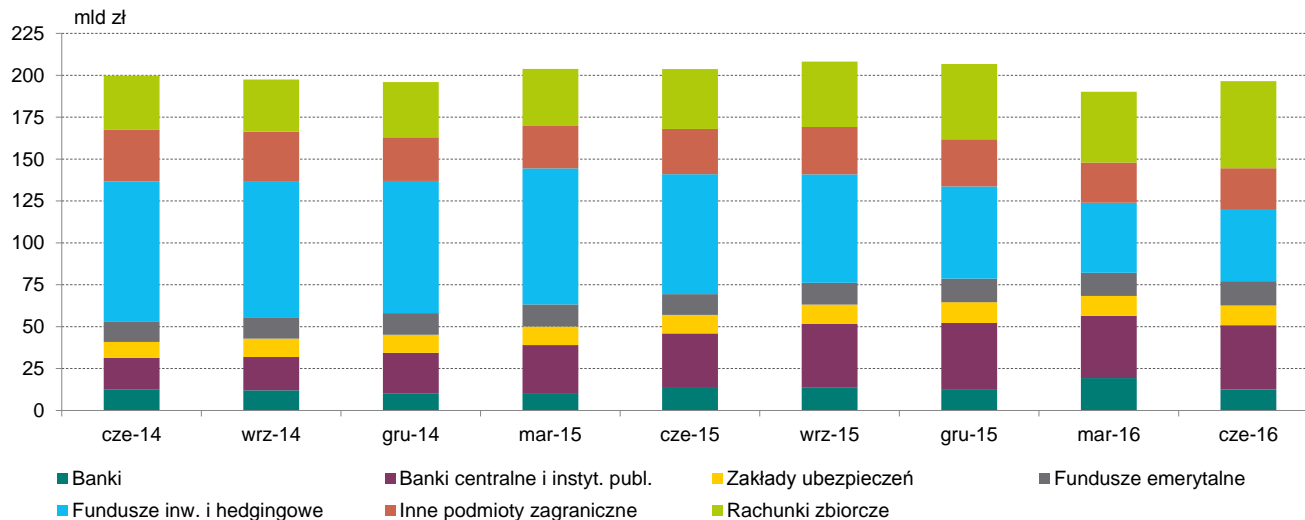
Inwestorzy na krajowym rynku obligacji skarbowych

Źródło: dane MF.

- W I połowie 2016 r. istotnie wzrosło zaangażowanie banków krajowych na rynku obligacji skarbowych. Konstrukcja podatku od niektórych instytucji finansowych sprawia, że efektywna dochodowość tych papierów dłużnych dla banków krajowych jest wyższa niż dochodowość aktywów o podobnym oprocentowaniu.
- Jednocześnie zaangażowanie na krajowym rynku obligacji skarbowych zmniejszyli nierezydenci (przy stabilnym poziomie inwestycji banków zagranicznych).

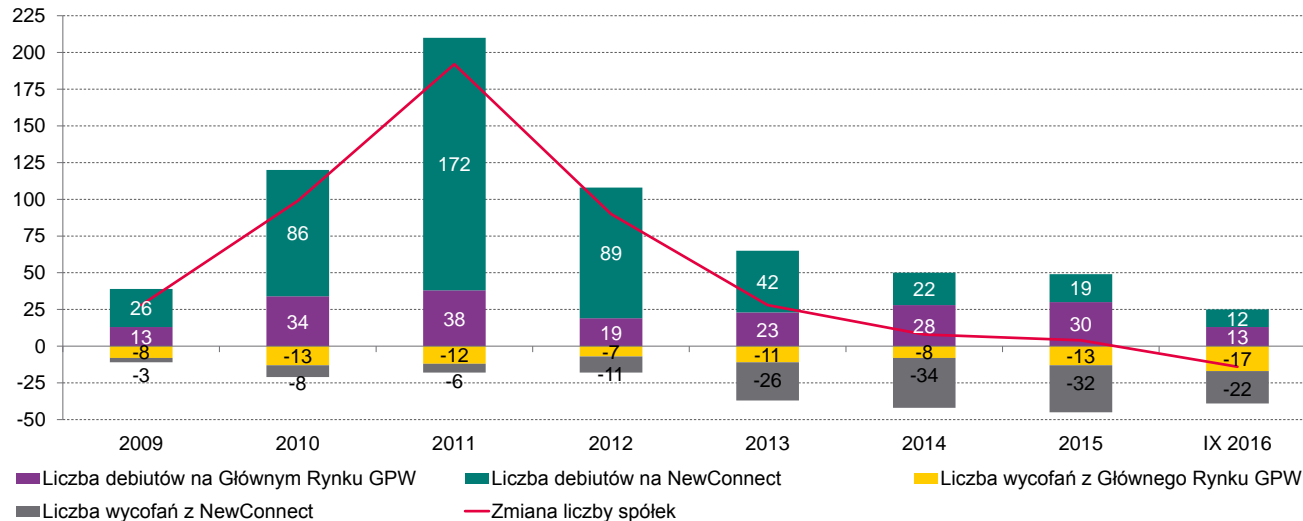
Zaangażowanie inwestorów zagranicznych na krajowym rynku obligacji skarbowych

Źródło: dane MF.

- Spośród inwestorów zagranicznych w I połowie 2016 r. najmocniej zaangażowanie w krajowe obligacje skarbowe zmniejszyły fundusze inwestycyjne i hedgingowe. Wartość portfela zagranicznych inwestorów długoterminowych (m.in. banków centralnych, instytucji publicznych, zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych) była stabilna.

Liczba ofert pierwotnych na Głównym Rynku GPW i NewConnect oraz wycofań akcji z tych rynków w latach 2009-IX 2016

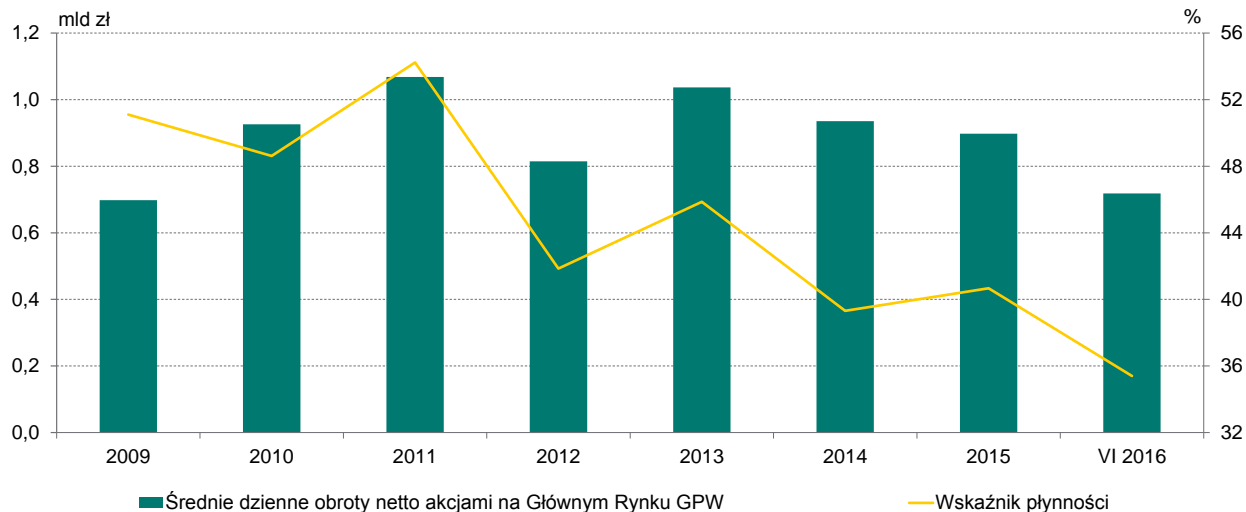

Uwaga: liczby uwzględniają spółki, które przeszły z NewConnect na Główny Rynek GPW.

Źródło: GPW.

- Bieżący rok może być pierwszym od 13 lat, kiedy zmniejszy się liczba spółek, których akcje są notowane na rynkach zorganizowanych. Wpływ na tę tendencję ma malejące zainteresowanie pozyskiwaniem kapitału przez emisje akcji oraz wysokie zdaniem emitentów koszty utrzymywania tych instrumentów w publicznym obrocie, w tym wypełniania obowiązków informacyjnych.

Obroty netto akcjami na Głównym Rynku GPW w latach 2009-VI 2016

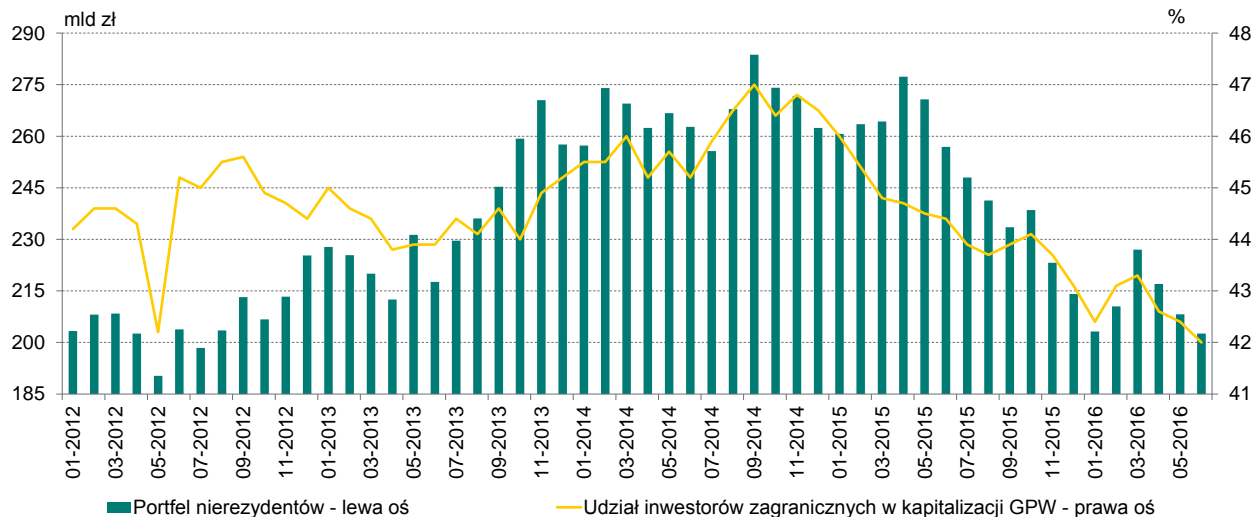

Uwaga: wskaźnik płynności liczony jest jako relacja wartości urocznionych obrotów netto akcjami do średniej kapitalizacji spółek krajowych z początku i końca okresu.

Źródło: GPW.

- Pomimo wzrostu kapitalizacji spółek krajowych notowanych na Głównym Rynku GPW w ostatnich latach wartość średnich dziennych obrotów netto akcjami na tym rynku nie zmieniła się istotnie, co skutkowało silnym spadkiem wskaźnika płynności.

Udział inwestorów zagranicznych w kapitalizacji spółek krajowych notowanych na rynkach zorganizowanych GPW w latach 2012-VI 2016

Źródło: NBP.

- Pomimo spadku udziału nierezzydentów w kapitalizacji spółek krajowych stanowili oni najaktywniejszą grupę inwestorów w obrotach brutto akcjami i PDA na Głównym Rynku GPW. Ich udział w tych obrotach w 2015 r. wyniósł 52% i był najwyższy w historii tego rynku.

Średnie dzienne obroty netto na krajowym rynku instrumentów pochodnych w latach 2012-VI 2016 (w mln zł)

	2012	2013	2014	2015	VI 2016
Pozagiełdowe instrumenty pochodne	9 094,0	10 173,7	9 733,4	8 160,3	8 318,4
- instrumenty pochodne stopy procentowej	7 461,8	8 316,1	7 355,8	6 039,0	5 875,4
- walutowe instrumenty pochodne	1 632,2	1 857,6	2 377,6	2 121,3	2 443,0
Giełdowe instrumenty pochodne	934,6	971,7	970,8	902,1	804,1
- instrumenty pochodne stopy procentowej	-	10,7	6,5	1,9	4,3
- walutowe instrumenty pochodne	21,7	37,8	29,6	33,1	20,3
- instrumenty związane z rynkiem akcji	912,9	923,3	934,8	867,1	779,5
- w tym <i>futures</i> na WIG20	832,8	813,8	850,1	781,5	707,5

Uwaga: obroty na rynku pozagiełdowym wyliczono według wartości nominalnej, a na rynku giełdowym – według kwot rozliczenia transakcji. Rynek giełdowy obejmuje instrumenty notowane na GPW. W przypadku tego rynku uwzględniono transakcje sesyjne i pakietowe. Giełdowe procentowe instrumenty pochodne obejmują kontrakty na stawki referencyjne WIBOR oraz kontrakty na obligacje skarbowe, które były w obrocie na GPW od października 2013 r. Kategoria walutowych instrumentów pochodnych nie obejmuje transakcji *fx swap*.

Źródło: opracowano na podstawie danych pozyskanych od banków najbardziej aktywnych na krajowym rynku finansowym oraz danych GPW.

- Rynek instrumentów pochodnych OTC stopy procentowej jest jednym z najbardziej płynnych segmentów krajowego rynku finansowego. Jego głównymi uczestnikami są banki, a większość transakcji jest realizowana z nierezydentami.
- Na rynku terminowym GPW aktywność inwestorów koncentrowała się w segmencie kontraktów *futures* na WIG20.

Krajowy rynek transakcji OIS

- Obroty na krajowym rynku złotych transakcji OIS w latach 2011–VI 2016 spadły o ponad 90%. W 2015 r. średnie dzienne obroty netto na tym rynku wyniosły zaledwie 0,2 mld zł (0,1 mld zł w I połowie 2016 r.) – najmniej w historii jego funkcjonowania.
- Strukturalne zmniejszenie się aktywności na tym rynku jest związane z: niewielką liczbą jego uczestników, istotnym ograniczeniem zmienności stawki referencyjnej dla tych instrumentów – POLONIA oraz słabymi oczekiwaniami na zmiany stopy referencyjnej NBP.
- Dalszy spadek płynności rynku transakcji OIS może mieć niekorzystne konsekwencje dla rozwoju innych segmentów krajowego rynku finansowego, ponieważ krzywe OIS stanowią przybliżenie stóp procentowych wolnych od ryzyka i są wykorzystywane do wyceny wielu instrumentów finansowych.
- W związku ze spadkiem liczby uczestników poniżej wymaganego minimum od 24 października 2016 r. ACI Polska zawiesiło *fixing* stawek FRA, IRS i OIS.
- Na rozwiniętych rynkach pieniężnych stawki OIS mają stać się podstawowymi benchmarkami.

Zmiany regulacyjne na rynku instrumentów pochodnych OTC – implementacja aktów wykonawczych do unijnego rozporządzenia EMIR

- W sierpniu 2015 r. opublikowano rozporządzenie delegowane dotyczące obowiązku centralnego rozliczania niektórych transakcji instrumentami pochodnymi OTC stopy procentowej nominowanymi w EUR, USD, GBP i JPY.
- W czerwcu 2016 r. opublikowano natomiast rozporządzenie, które określa podlegające obowiązkowi centralnego rozliczania klasy instrumentów pochodnych OTC stopy procentowej nominowanych w SEK, NOK i PLN.
- Do rozliczenia przez CCP mają być kierowane nominowane w złotych transakcje FRA o terminach zapadalności ≤ 2 lat oraz transakcje IRS *fixed-floating* o terminach ≤ 10 lat. Obowiązek rozliczania tych transakcji przez CCP będzie wprowadzany dla poszczególnych kategorii kontrahentów stopniowo od 9 lutego 2017 r.
- Istotny wpływ na rozwój i strukturę rynku instrumentów pochodnych będzie miała również implementacja RTS dotyczącego stosowania zabezpieczeń w transakcjach rozliczanych bilateralnie (wymogi te prawdopodobnie zaczną obowiązywać w I kwartale 2017 r.).

Infrastruktura potransakcyjna rynku instrumentów finansowych

- Od maja 2015 r. kilkanaście banków krajowych mających w KDPW_CCP status uczestnika rozliczającego w systemie rozliczeń OTC kieruje do rozliczenia przez tę izbę zawierane między sobą transakcje FRA, IRS i OIS w złotych. KDPW_CCP w 2015 r. przyjął do rozliczenia 258 takich operacji o wartości 34,1 mld zł.
- O wyborze KDPW_CCP, jako miejsca centralnego rozliczania wspomnianych transakcji zawieranych między bankami krajowymi, mogły decydować m.in.: możliwość bezpośredniego uczestnictwa w tej izbie, ustanawiania zabezpieczeń w postaci krajowych obligacji skarbowych oraz relatywnie duże – w relacji do skali prowadzonej działalności – kapitały, w które ta izba jest wyposażona.
- Niektóre krajowe niebankowe podmioty finansowe, aktywne na rynku instrumentów pochodnych OTC w Polsce, mogą mieć problem z wypełnianiem obowiązku centralnego rozliczania transakcji pochodnych. Obecnie bowiem żaden z banków będących uczestnikami rozliczającymi KDPW_CCP nie oferuje usługi pośrednictwa w centralnym rozliczaniu (*indirect clearing*), tj. dostępu do usług KDPW_CCP.

Infrastruktura potransakcyjna rynku instrumentów finansowych

- 9 sierpnia 2016 r. KDPW_CCP otrzymał zezwolenie KNF na rozszerzenie zakresu świadczonych usług rozliczeniowych zgodnie z rozporządzeniem EMIR. Dotyczy ono rozliczeń nominowanych w euro instrumentów pochodnych OTC stopy procentowej, dopuszczonych do obrotu zorganizowanego papierów wartościowych nominowanych w euro oraz nominowanych w złotych transakcji *outright* obligacjami skarbowymi zawieranych na rynku OTC.
- W związku z wejściem w życie we wrześniu 2014 r. rozporządzenia CSDR KDPW rozpoczął przygotowania do uzyskania autoryzacji jako centralny depozyt papierów wartościowych spełniający wymogi tej regulacji. Wniosek o autoryzację zostanie złożony w najbliższych miesiącach. Uzyskanie przez KDPW autoryzacji jest konieczne do kontynuowania działalności w zakresie rejestracji papierów wartościowych, prowadzenia depozytu i systemu ich rozrachunku.

Infrastruktura potransakcyjna rynku instrumentów finansowych

- KDPW_TR rozpoczął przygotowania do przyjmowania raportów o transakcjach finansujących, w których papiery wartościowe wykorzystywane są jako zabezpieczenie (*securities financing transactions*). Wymóg przekazywania przez uczestników rynku do repozytoriów transakcji danych o tych transakcjach został przewidziany w rozporządzeniu SFTR. Świadczenie wspomnianej usługi przez KDPW_TR będzie możliwe pod warunkiem uzyskania od ESMA rozszerzenia rejestracji zgodnie z tą regulacją.

Dbamy o wartość pieniądza